

CONTRA EL CIBERASSETJAMENT A LES DONES PERIODISTES

El ciberassetjament és una de les formes de violència que més ha crescut en els darrers anys contra les dones periodistes i que se suma a l'assetjament sexual i a la bretxa salarial preexistent. Estudis com el de la Unesco conclouen que el 73% de les professionals l'han patit quan les informacions publicades en el seu exercici professional han resultat incòmodes per a qui té poder, perquè denunciïn situacions injustes, abusos de poder, desigualtat, vulneracions dels drets humans, condicions de privilegi o actuacions delictives. O simplement se les ha represaliat pel fet d'ocupar espais de projecció que el masclisme imperant els nega perquè considera que no els correspon arribar-hi.

L'assetjament en forma d'insults, de comentaris masclistes, misògins i discriminatoris, de cosificació, de menyspreu laboral; de qüestionar la seva professionalitat pels seus vincles de parella o familiars, d'enviament d'imatges intimidatòries, d'assenyalament i d'incitació sistemàtica a la resta d'usuaris per a què les desprestigiïn i, fins i tot, en els casos més greus, d'amenaques de violació i de mort, ha anat integrant-se de forma perillosa en el dia a dia de les periodistes com un risc més inherent en l'exercici del seu ofici.

Amb la generalització de l'ús de les xarxes socials, totes aquestes formes d'assetjament s'han vist amplificades per la sensació d'impunitat que la distància i l'anonimat de les xarxes socials atorguen als assetjadors. A això cal sumar la indefensió de les afectades per la manca de mecanismes a nivell legal, el corporativisme i la poca implicació de les empreses i els diversos estaments de la professió per fer front a les múltiples conseqüències d'aquest assetjament.

Cal visibilitzar i fer públic que l'assetjament, també en la seva versió digital, té un impacte psicològic en les professionals. De fet és una de les noves formes de violència masclista que recull la Llei 17/2020. Que danya, que té una afectació i un desgast sever de les seves vides dins i fora de la feina. Implica viure situacions de pressió continuada que atempten contra la intimitat, l'honor o la moral de la dona que n'és víctima, fins al punt de generar-li malestar, inseguretat, angoixa i, en conseqüència, un canvi d'hàbits digitals. L'assetjament busca fomentar la por i la inseguretat per a què s'acabi imposant l'autocensura. Busca silenciar les periodistes. I pretendre-ho és tant com atemptar contra la llibertat de premsa i la funció democràtica que duu a terme, i, en conseqüència, un atac contra el dret a la informació, pilars fonamentals per a una ciutadania amb capacitat crítica per prendre les seves pròpies decisions.

La problemàtica no pot limitar-se a interpel·lar els assetjadors. Professionals, col·legis i associacions de la professió que fa temps que hi treballen, però especialment direccions de mitjans de comunicació públics i privats, institucions, governs, partits polítics i càrrecs electes. Tots tenen el deure de contribuir a aturar aquesta forma específica de violència. Denunciant-la, assenyalant-la i combatent-la, enlloc d'actuar com a corretges de transmissió i d'abonar-la per a interessos espuris. Cal aturar aquesta dinàmica i comprometre's a crear les eines suficients per a protegir les periodistes de forma integral contra totes les formes d'assetjament.

És necessari cartografiar què està passant. Registrar els casos perquè no siguin ni banalitzats ni oblidats, posar noms i cognoms a l'assetjament i assenyalar els objectius que persegueix, deixar constància que aquest tipus de conductes poden constituir infraccions deontològiques, infraccions administratives o fins i tot delictes, i activar mecanismes d'alerta urgent quan es produeixen, així com mecanismes per evitar-ho.

Aquest és el primer pas per tal que les víctimes se sentin acompanyades i amb prou coratge com per posar límits, denunciar-ho, continuar desenvolupant la seva feina i exigir protecció als seus mitjans de comunicació.

El desenvolupament normatiu del Dret a la Informació, reconegut a l'article 52 l'Estatut d'Autonomia de Catalunya encara pendent de desplegament, té també aquest objectiu: l'autoregulació dels mitjans ja fa anys que s'ha demostrat insuficient per garantir la dignitat de l'ofici i protegir els drets laborals i els drets de les periodistes a treballar lliures de totes les formes de violència. L'abordatge seriós de plans d'igualtat i protocols contra l'assetjament i el ciberassetjament, així com la seva implantació i seguiment, continua sent una gran assignatura pendent. Els mitjans de comunicació i les institucions, com a pilars de les societats democràtiques, s'han de comprometre activament amb l'erradicació de totes les violències que pateixen les periodistes, un criteri que ha de ser tingut en compte a l'hora d'accedir a la concessió de recursos públics.

Només des del compromís de tots els sectors implicats i d'una actuació conjunta es podrà avançar cap a l'exercici de la professió en condicions d'igualtat, una realitat que és lluny per molt que ens intentin convèncer de que ja s'ha fet molt de recorregut. Estem fent xarxa per a què cap companya quedi sola. Aquest no és un atac individual, és col·lectiu i col·lectiva serà també la nostra resposta. Ni callarem ni permetrem que se'ns faci callar. Contra l'assetjament a les xarxes, més periodisme.

#ProuAssetjamentPeriodistes

